

RITUÁL PRO SKUPINU: “VYCHÁZÍME NA DALŠÍ CESTU”

PŘECHODOVÝ RITUÁL Z ROVERSKÉ DO DOSPĚLÉ ETAPY SKAUTINGU

Tato varianta rituálu je určena pro roverské kmeny nebo vedení středisek, které chtějí připravit smysluplný a důstojný přechodový milník pro své končící rovery a rangers (ve věku kolem 24 let).

Jde o významný skautský krok: ukončení věkových etap, kdy byl jedinec skautsky vychováván a formován, a jeho přechod do dospělého skautování. Nejde tedy o odchod z hnutí – jde o proměnu role. Od této chvíle už není tvarován zvenčí, sám již plně přebírá odpovědnost za svůj rozvoj – stává se dospělým, který aktivně formuje nejen sebe, ale i společenství a svět kolem sebe.“

Skupinový rituál kombinuje intimní osobní reflexi jednotlivce se silným komunitním zážitkem za přítomnosti jeho kmene, střediska a přátel.

Velmi doporučujeme projít si → [průvodní dokument k závěrečnému rituálu](#), zejména nemiňte část 4. *Jak pracovat s instantními předlohami.*

Ať se vaše akce vydaří!

ŠTĚSTNOU
CESTU!

PŘÍPRAVA PŘED RITUÁLEM

Pro organizátory (Kmen / Středisko)

Místo a čas: Vyberte vhodné a smysluplné místo (např. spojené s tradicí kmene či střediska). Může jít o slibové místo, vyhlídku, historické místo, ale klidně i zcela netradiční, pokud vám dává smysl a podporuje to co má (více viz → Průvodní dokument 6. Na co při přípravě rituálu myslet). Rituál se ideálně koná v podvečer nebo při západu slunce a večer (může lépe navodit smysl přechodu a změn).

Koordinace a materiály:

Připravte reflektivní stanoviště na cestě:

- fotky z historie roverů/rangers v oddíle/kmeni napříč lety, vytištěné/přepsané zadání aktivity 1
- zrcadlo, vytištěné/přepsané zadání aktivity 2
- vytištěných 5 oblastí roverské cesty s jejich 16 tématy, vytištěné/přepsané zadání aktivity 3
- vytištěný 1 plakát Strom možností dospělého skautingu, vytištěnou Myšlenkovou mapu Můj život pro každého RS, vytištěné/přepsané zadání aktivity 4
- hlína a vhodné rostliny (netřesky, mech) na stanoviště (pokud samo místo nemá vhodný materiál) + malé květináčky nebo kelímky od jogurtů pro každého rovera a rangers, vytištěné/přepsané zadání aktivity 5

Připravte dospělácké šátky pro odcházející rovery a rangers, případně šňůrky (modré OS či bílé=čínovnická).

Vymyslete místo pro uložení dřevěných maket roverských holí (v případě, že je vaši roveři užívali) - např. roverský strom/rám v klubovně nebo připravenou hranici pro slavnostní oheň.

Předchozí seznámení: Předem (např. týden před rituálem nebo v rámci nějaké RS schůzky) seznámte odcházející s možnostmi dospělého skautingu za pomoci → Stromu možností dospělého skautingu, aby měli čas o svých dalších krocích přemýšlet.

Pro odcházejícího rovera/rangers

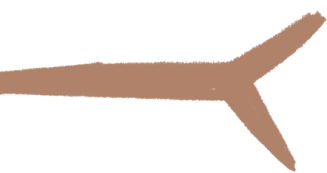
Co má mít s sebou:

- ☐ **Skautský kroj:** Na rituál dorazí v kroji s roverskými symboly (RS šátek, červená šňůrka, RS nášivka, příp. roverská hůl).
- ☐ **Krojové šňůrky:** Přinese si své staré krojové šňůrky z dětství (žlutá, zelená), má-li.
- ☐ **Zápisník a tužku** na psaní.
- ☐ **Obnošená bota:** Přinese si starou obnošenou botu (pohorku, conversku či nalezený škrpál). Nemusí jít o velikost odpovídající noze RS.
 - pozn.: když by někdo zapomněl nebo neměl starou botu, nevadí. Využijete připravené kelímky/květináčky. Ty si snadno odveze domů a může ji doma ještě přenést do nějaké boty či pěkného květináče.

PRŮBĚH RITUÁLU

Rituál se skládá ze dvou na sebe navazujících částí: Osobní reflektivní stezky a Společného komunitního kruhu.

ČÁST 1: OSOBNÍ REFLEKTIVNÍ STEZKA (NA VLASTNÍCH NOHOU)

Každý odcházející rover či rangers vyráží na krátkou reflektivní stezku sám s časovým odstupem mezi ostatními. Pokud tento rituál absolvuje více RS, počítejte, že se na nějakém stanovišti možná potkají: poproste je, ať si po přečtení instrukcí plní stanoviště každý zvlášť.

STANOVISŤE 1: VZPOMÍNKY

Na stanovišti jsou připraveny vybrané fotografie zachycující rovery a rangers (dle toho, kdo se rituálu účastní) napříč skautskými lety v oddíle i kmeni napříč lety.

Aktivita

VZPOMÍNKY

Prohlédni si fotky. Projdi si v hlavě celou svou dosavadní skautskou cestu napříč výchovnými kategoriemi (benjamínci, vlčata/světlušky, skauti, roveři). Pokus se pojmenovat a sepsat do zápisníku konkrétní vzpomínky a momenty:

- *Při jakých příležitostech jsi zažil*a pocit úspěchu a radosti?*
- *Kdy jsi cítil*a obavy? Jak situace dopadla a co ti přinesla?*
- *Kdy jsi prožil*a momenty silného přátelství?*
- *Jaká byla tvá nejnáročnější výzva? A jaká tvá nejslabší chvíle?*
- *Jaká je tvá nejvtipnější vzpomínka?*
- *Kdy jsi vnímal/a něco přesahujícího tebe samotného (esenci prvního skautského principu - odpovědnosti vůči Pravdě a Lásce, nebo hodnoty, za které stojí za to bojovat pro lepší svět a lidství)?*
- *Kdy sis uvědomil*a, že pro tebe skauting v životě hraje významnou roli? Dokážeš popsat v čem?*

Otázky slouží jako podpora k přemýšlení, nemusíš zodpovědět všechny, můžeš si vybrat, o kterých budeš více přemýšlet.

STANOVIŠTĚ 2: LIDÉ A JÁ

Na stanovišti je připravené zrcadlo.

Aktivita

LIDÉ A JÁ

Podívej se v zrcadle ZA SEBE. Koho vidíš? Pomysli na ty, kdo za tebou po celou dobu stáli. Komu vděčíš za co a jaké formující momenty si díky těmto lidem neseš v srdci?

Vyber si způsob, jak těmto lidem předat své díky. Můžeš jim to pošeptat do zrcátka, nahrát jim hlasovou zprávu, napsat dopis na papír, nebo si rovnou zapsat úkol, že je pozveš na kávu. Je-li mezi nimi někdo, koho uvidíš na společné části rituálu, můžeš jim to říct i rovnou osobně.

Než vyrazíš dál, **podívej se v zrcadle NA/DO SEBE.** Cestou přemýšlej o těchto otázkách. *Jaký/á jsi teď? Jaké jsou tvé silné vlastnosti a dovednosti?* Zkus si jich pojmenovat alespoň 5 (můžeš si například představit, že jsou to třeba ty, které by pojmenovali tví kamarádi, kdyby dostali takovou otázku o tobě).

STANOVIŠTĚ 3: JAKÝ JSEM?

Na stanovišti jsou znázorněné oblasti roverské cesty s jejich 16 tématy. Materiály si lze vytisknout třeba zde → [oblasti roverské cesty](#).

Aktivita

JAKÝ JSEM?

Podívej se na obsah oblastí roverské cesty, které symbolicky zastřešují celou skautskou výchovu - popisují ideál všestranně rozvinutého člověka zhruba v tvém věku. Pamatuje, že jde o ideální stav a každému jde něco lépe a něco hůř. Upřímně si pojmenuj, jak si na tom ty: *Kde máš naopak prostor pro rozvoj? Na čem můžeš ve svém chování, nebo v různých tématech, či přístupu k osobnímu rozvoji zapracovat?*

STANOVIŠTĚ 4: KAM KRÁČÍM?

Na stanovišti je vyvěšen plakát → Strom možností dospělého skautingu a pro každého účastníka papír s předkreslenou myšlenkovou mapu Můj život (viz příloha).

Aktivita

KAM KRÁČÍM?

Tvá cesta nekončí, jen si právě na vrcholu kmene skautského stromu, který vidíš na obrázku a máš před sebou košatou korunu možností, jak tvůj další život může vypadat.

- ➔ **Další skautský život:** Prozkoumej Strom možností dospělého skautingu. *Kam tě to táhne? Co bys chtěl či někdy v budoucnu vyzkoušet?* (oddíl, vedení střediska, vzdělávání, servisní podpora, jednorázové akce, dospělácká komunita v podobě Klubu dospělých?).

Pozn: Pokud měl RS příležitost prozkoumat možnosti pořádně na dřívější akci stačí asi jen pohled na ilustrativní plakát, pokud náhodou ne, dejte jim k plakátu možnost načíst QR kód pro více informací o jednotlivých větvích a jednotlivých rolích.

- ➔ **Život mimo skauting:** Využij myšlenkovou mapu a přemýšlej: *Kam chceš směřovat v osobním životě či v práci?* Dopiš své úvahy, nápady či přání ideálně ke každé "životní bublině", kterou máš v myšlenkové mapě předepsanou. Prostor využij libovolně i pro náčrtky či malůvky.

Tip: Ke každému plánu zaznač i svůj nejbližší (jeden malý) krok, který k němu povede.

U každé oblasti myšlenkové mapy najdeš i malou bublinu ve tvaru lilie. Je to prostor, kam si můžeš připsat odpověď na to, jak ti v tom pomáhá skauting: *Jak ti v této oblasti mohou pomoci skautské hodnoty, zkušenosti nebo lidé ze skauta? Kde najdeš oporu, když se nebude dařit?*

STANOVIŠTĚ 5: UTÁHNI BOTU A VYRAZ ZA SKUPINOU

Vybrané stanoviště má možnost odebrat si hlínu a v okolí roste nejedna pěkná rostlina (mech, kapraď, vřes,..). Sem přineste i kelímky či malé květináčky pro každého RS.

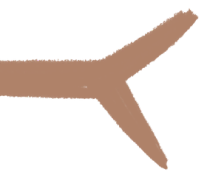
Aktivity

UTÁHNI BOTU A VYRAZ ZA SKUPINOU

- ➔ **Spojení vzpomínek a zkušeností:** Vezmi obnošenou botu a opatři ji tkaničkami. Ideálně k tomu využij své staré skautské šňůrky (z vlčat/světlušek či skautů), případně červenou roverskou šňůrku ze svého kroje. Při provlékání si připomeň významné momenty a lidi z prvního a druhého zastavení, kteří tě formovali (stejně jako tkaničky formují botu).
Pokud botu s sebou nemáš, můžeš připomínku s barevnými tkaničkami provést na své aktuální botě.
- ➔ **Živná půda:** Naplň květináček/kelímek hlínou. Reprezentuje živnou půdu tvých zkušeností a dovedností – to, jaký/á jsi a co z tebe může vyrůst. Připomíná ti, co sis pojmenoval/a v zrcátku při pohlédnutí na/do sebe a na třetím stanovišti při analýze, jaké jsou tvá další rozvojová témata.
- ➔ **Zasazení dalšího života:** Zasaď do boty netřesk, kousek kapradí nebo mechu z místa stanoviště. Je to symbol toho, že jsi dospělý/á skaut/ka a tedy zralý člověk, který nyní plodí, tvoří a dělá sebe, své okolí i svět lepším. V rostlince můžeš zhlédnout tvé životní a skautské plány ze čtvrtého stanoviště (Strom možností a myšlenková mapa) a vidinu dalšího růstu.
- ➔ **Bota jako symbol další cesty:** Vlož nádobu s květinou do přinesené boty (máš-li). Ta symbolizuje, že se stáváš na vlastní nohy a vydáváš se na další životní cestu.

Poté se vydej dál za ostatními (botu si vezmi s sebou). Ve tvém skautském společenství bude rituál přechodu dokončen.

ČÁST II: SPOLEČNÁ SLAVNOST PŘECHODU (VYCHÁZÍME NA DALŠÍ CESTU)

Postupně dorazí účastníci na vámi vybrané místo, kde na vaše rovery čeká společný komunitní kruh.

1. UVÍTÁNÍ A OTEVÍRACÍ SLOVO VEDOUCÍHO RITUÁLU

Vedoucí kmene nebo střediska přivítá odcházejícího rovera v kruhu společenství. Pokud jde rituál více lidí, počkejte až postupně dorazí všichni a kruh bude kompletní.

- **Tvorba kruhu podpory:** Než dorazí všichni lze mezičas využít např. k aktivitě “Kruh podpory” - těm co přijdou, je vysvětleno, že mohou psát podpůrné vzkazy, které mohou posloužit jako povzbuzení do další cesty: např. nějaké myšlenky, na co si vzpomenout/ na co či koho se dá spolehnout/ nějaká pomoc či kotva, když budou potřebovat povzbudit...). Vzkazy můžete vkládat do sklenice, nebo do nějaké kruhu vytyčeného provázekem - zvolte variantu vhodnou pro vaše prostředí.
- **Skautský kontext:** V celém společenství pak vedoucí připomene význam tohoto milníku – ukončení výchovné etapy a vstup do dospělého skautování, kde člověk přebírá plnou odpovědnost za formování sebe i svého okolí a čeká ho celá řada skvělých dalších příležitostí (lze se odkázat na Strom možností dospělého skautingu)
- **Uvede, co bude dále probíhat:**

2. CESTA ROVERA A ROVERSKÉ SYMBOLY

- **Osobní rovina:** Vedoucí krátce zrekapituluje příběh každého daného rovera či rangers v kmeni/středisku – kdy přišel, čím si prošel a jakou stopu v kolektivu zanechal.
- **Odložení symbolů:** Rover/rangers, jehož cesta byla právě popsána vedoucím symbolicky odloží svou roverskou hůl (např. zavěšením na roverský strom, položením k oltáři, nebo vložením dřeva do slavnostní hranice), sundá si roverský šátek a červenou šňůrku

3. SYMBOL BOTY A CESTY DÁL

- Rover/rangers předstoupí se svou vysazenou botou či květináčkem.
- **Hlas díků a vize:** Rover/rangers dostane prostor krátce vyslovit myšlenku nebo poděkování, které v něm zarezonovaly během reflektivní stezky, a sdělit společenství, kam směřují jeho další kroky (a v čem chce dále růst) nebo o čem přemýšlí.
- **Společné místo pro boty:** Osázenou botu/květináč položí na určené rituální místo vedle bot ostatních odcházejících roverů (lze si ji pak odnést jako památku).

4. PŘEŠÁTKOVÁNÍ A OBNOVA SLIBU

- **Předání dospělého šátku:** Průvodce navlékne roverovi/rangers dospělácký skautský šátek (případně novou dospěláckou šňůrku).
- **Obnova slibu:** Před celým společenstvím může znovu složit skautský slib. Připomene si, že skautem zůstává po celý život a že ideály slibu jsou jeho trvalým kompasem.
- **Kruh podpory:** Vraťte se k aktivitě ze začátku a společně si přečtěte, co vaše společenství přineslo za myšlenky, tipy i vtipy, kterými se můžete vybavit na vaši budoucí cestu.

5. DOKONČENÍ A OSLAVA

- **Závěrečné stvrzení, toho co se stalo:** Vedoucí může zrekapitulovat to, čeho jsme všichni byli svědky a dá prostor, pokud chce kdokoliv cokoli dodat.
- **Společné zvyklosti:** Můžete si dát pokřik, udělat si společnou fotku, cokoli, co je dle vašich zvyklostí a chutí.
- **Přechod k veselí:** Formální část rituálu přechází v neformální oslavu, sdílení vzpomínek, zpěv u ohně, atp.

Tipy pro organizátory:

Tip 1: Tradice kmene

Každý kmen má svou osobitost: zvyky, tradice, humor. Neváhejte do výše uvedené kostry včlenit vaše zvyklosti a témata (zápis do kmenové kroniky dospělých, zpěv kmenové písně, vykopání předmětu, předání pamětního listu nebo dárku od dalších členů, přečtení si dopisu sobě atp.).

Tip 2: Propojení s komunitou

Jste-li nějak více provázáni s místní komunitou (např. farností), lze přemýšlet, jak rituál "vychovali jsme mezi námi dospělé skauty a skautky, kteří jdou do dospělého života" propojit s nimi. Fajn může být například uspořádání bohoslužby zasvěcené tomuto milníku. Nebo napsání článku do obecního zpravodaje či vytvoření tabla na obecní nástěnce.